Eduskunnan talousvaliokunta

Energiaviraston lausunto koskien hallituksen esitystä eduskunnalle laiksi merituulivoimasta talousvyöhykkeellä annetun lain 7 ja 11 §:n muuttamisesta (HE 148/2025 vp)

Energiavirasto kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi ja toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan poistettavaksi konserneja koskeva rajaus, jonka mukaan kirjanpitolain tarkoittamaan konserniin kuuluvista yrityksistä vain yksi saa osallistua kilpailutukseen yksin tai osana ryhmittymää. Konsernirajauksen poistamista perustellaan esityksessä sillä, että Euroopan unionin tuomioistuimen ratkaisukäytännössä on katsottu, että EU-oikeudellinen suhteellisuusperiaate estää sen, että hankintadirektiivien mukaisissa kilpailutuksissa suljetaan sidossuhteessa olevia yrityksiä pois kategorisesti. Esityksen tavoitteena on varmistaa, että talousvyöhykkeen merituulivoima-alueiden kilpailutus järjestetään yhdenvertaisella ja syrjimättömällä tavalla sekä suhteellisuusperiaatteen mukaisesti. Tavoitteena on varmistaa talousvyöhykkeen merituulivoimalain EU-ratkaisukäytännön mukaisuus ja tässä tarkoituksessa poistaa laista kohdat, jotka voidaan katsoa Euroopan unionin tuomioistuimen ratkaisukäytännön vastaisiksi. Energiavirasto kannattaa ehdotettua muutosta.

Virasto pitää kannatettavana hallituksen esityksen lähtökohtaa, että jos sääntelyn tulkinta on epäselvä, on syytä valita ratkaisu, joka lisää oikeusvarmuutta. Samasta syystä virasto on hallituksen esitykseen antamassaan lausunnossa esittänyt, että myös lain 8 §:n mukainen osallistumismaksu ja siihen liittyvä sääntely poistetaan. Virasto on lausunnossaan perustellut poistamista sillä, että viraston harkitun ja perustellun käsityksen mukaan konsernirajauksen tavoin osallistumismaksun periminen saattaa olla ristiriidassa EU-oikeuden kanssa. Osallistumismaksun periminen saattaisi viraston näkemyksen mukaan lisätä kilpailutuksen oikeudellisia riskejä ja hidastaa merituulilain tavoitteiden toteutumista. Energiavirasto on katsonut, että osallistumismaksun poistaminen olisi hallituksen esityksessä ilmaistun tavoitteen mukaista ja varmistaisi osaltaan, että kilpailutus järjestetään yhdenvertaisella ja syrjimättömällä tavalla sekä suhteellisuusperiaatteen mukaisesti.

Mikäli osallistumismaksua ei poistettaisi sääntelystä, olisi viraston todennäköisesti jätettävä osallistumismaksua koskeva säännös soveltamatta, jotta kilpailutuksen toimeenpanovaiheen riskit kyettäisiin minimoimaan. Osallistumismaksun periminen voi aiheuttaa vuosia kestäviä oikeusprosesseja, jotka voivat hidastaa merituulihankkeiden toteutumista, ja joista aiheutuvat kulut olisivat valtiolle huomattavasti suuremmat kuin osallistumismaksusta arvioidut tulot.

Energiavirasto
Energimyndigheten
Lintulahdenkuja 2 A
FI-00530 Helsinki
Puhelin 029 505 0000
S-posti kirjaamo@energiavirasto.fi
Internet www.energiavirasto.fi